Kecskemét, 1941 május 4. | Ára 10 fillér | 74. évfolyam, 18. szám

KECSKEMÉTI LAPOK

FÜGGETLEN POLITIKAI HETILAP • MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Szász Lajos dr. titkos tanácsos

Magyarország kormányzója Szász Lajos dr. pénzügyminiszteri államtitkár, országgyűlési képviselőnek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismeréséül m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Kecskemét társadalma szombaton este rádión kapta a legfelsőbb elhatározás örvendetes hírét. Mindenki tudatában van Kecskemét országgyűlési képviselőjének a pénzügyi felépítés terén lankadatlan buzgósággal, kiváló képességekkel és értékes eredményekkel végzett munkájának s minden kecskeméti választója büszkén tekint a kitüntetés fényére. Az öröm annál zavartalanabb, mert Szász Lajos dr. az ország pénzügyeinek irányítása mellett továbbra is megmarad minden jogos kecskeméti törekvés önzetlen támogatójának és hűséges barátjának.

NYUGODTABB KOROKBAN

amikor még századokban gondolkoztunk fennhéjázva neveztük el szellemi, vagy társadalmi tünetekről egy-egy évszázadot. A racionalizmus, a gyermek, a gépek százada csak úgy hemzsegett a beszédünkben. E sorok írója szerette a fiatal huszadik századot az egyéniségek századának hinni, abból a feltevésből kiindulva, hogy a XVIII. és XIX. század forradalmainak a világon való áthúzása után a nagykorúsodott, parlamentáris emberiség nem termelhet ki magából más egyedet, mint a személyiség, a tisztult akarat és eszmék eredőjéből összetevődött embert, az egyéniséget.

Soha még hiedelemre jobban rá nem cáfolt az élet, mint erre! A mechanizálódó világ tömeghatásai, majd tömegőrületei: a rabszolgatartó áldemokráciák: az első világháború után visszamaradt iszap: fordí iramban elvégezték a retusálást a jobbrahivatott emberarcon. Az egyéniségek százada a tömeg: s vele együtt az elszíntelenedés, tartalmatlanodás és az uniformizált gondolatok századává változott. De mintha nem maradna meg annak. Mintha tisztulna már a láthatár, igaz, hogy úgy, mintha mi állnánk az ózontalan, fojtott levegőben, s valahol messze a látóhatárunk szélén hasadna meg az ég.

Már élvezettel és mohón olvassuk a nagy emberek életrajzait. Nem azokat a fejeléseket és talpalásokat, amiket a divatos irodalmi műhelyek szállítanak: nem az irányított termelést: amiben a múzsa pontosan a karácsonyi könyvpiac előtt hat hónappal csókolja homlokon a zsenit, hanem azokét az életekét, amiken a vér, a verejték és az odvától való sugár fénye eleven erővel üt át még ma is. Már megdobbanó szívvel nézzük a néha-néha feltűnő jelenséget az *egész embert*, aki kiáll és mellkasát odatartva egy ügynek, egy célnak, egy hitnek azt mondja: — itt állok — vagy azt hogy: — vállalom — A lelkünkben meghajlunk előtte tisztelettel és elismeréssel, még akkor is, ha ellenségünk, vagy elvi ellenlábasunk.

Ha most még a szellemi és társadalmi áramlatok terrorjának a korát éljük is, s ha óriási bátorság kell is egy ellenvélemény kimondásához majdnem annyi, mint egy szál katonának kiállni az ellenséggel szemben: ez a kor, a tömegrombolás és tömegépítés kora minden hiányosságával együtt mégis az egyéni bátorságnak kedvez. Az ő munkájukat és útjukat készíti elő, akik mernek és akarnak egyéniségek maradni.

Miért? — Ezt nem lehet megmagyarázni. Talán mert Isten szereti a lelkiismeret embereit, akik semmivel és senkivel mással nem alkudnak csak Ővele és önmagukkal. Talán mert a fejsze már a fák gyökerére vettetett . . .

M. E.

Forrong a közelkelet

Döntő eseményeket jelez Papen és Schulenburg útja

A háború eseményei között feszült figyelem irányul iraki fejleményekre, az afrikai harcokra, Törökország várható magatartására, Németország ankarai és moszkvai nagyköveteinek útjára. Ezekről adjuk az alábbi jelentéseket:

Newyorki jelentés az iraki csatáról

A pénteken este Bagdadból Newyorkba ideérkezett jelentések beszámolnak az iraki és az angol csapatok megütközésének lefolyásáról. A Bagdadtól 60 mérföldnyire fekvő Habbanyah repülőterének közelében elhelyezett iraki csapatokat csütörtökön motorizált osztagokkal lényegesen megerősítették. Pénteken reggel a repülőteret körülvevő iraki csapatok tüzet nyitottak a brit birodalmi csapatokra, amelyek főleg indiai ezredekből állanak. A brit csapatok a tüzet viszonozták. Amikor a nap felkelt, közbelépett az iraki tüzérség is és a Habbanyah repülőtéren levő brit parancsnokság épületét lőtte. A harcok a pénteki nap egész folyamán át tartottak. Iraki jelentések a harcok kedvező állásáról számolnak be. Angol részről idáig hiányoznak a részletes jelentések.

A stukák pokla

Wilson angol tábornoknak, az elmenekült görögországi angol hadsereg parancsnokának egyik törzstisztje az Exchange Telegraph-nak elmondotta, hogy görögországi tartózkodásának utolsó két napján már nem lehetett a görög kikötőket használni, mert azokat a német légi haderő teljesen használhatatlanokká tette. Ezért a partok hosszában felosztották az angol csapatokat és így kísérelték meg a menekülést halászbárkákon. Azt a hajót, amelyen ő tartózkodott, angol hadihajók kísérték, mégis már az első hajnalhasadáskor német stukák támadták meg.

Ward Edouard, a Görögországból elmenekült haditudósító is drámai részleteket jelent. A partot — írja — a reggeli órákban értük el. Nagy volt a meglepetésünk, amikor azt láttuk, hogy a hajók legnagyobb része használhatatlan állapotban van. De még mielőtt a használható hajókra szállhattunk volna, hirtelen megnyílt a fejünk felett a stukák pokla és újabb hadihajókat semmisítettek meg a hadifelszereléssel és a menekülők minden ingóságával együtt. Egy gőzösön, amely normális időben csak 150 embert vehetett fel, 500-an indultunk útnak.

A szovjet megerősíti védelmi övezetét

Moszkvából származó informatiók szerint Kuznyicov tábornokot, az eddigi kaukázusi katonai kerület parancsnokát a balti katonai kerület parancsnokává nevezték ki. Az új balti parancsnokot, aki a szovjet hadsereg egyik legfiatalabb tábornoka, a legenergikusabb és legképzettebb orosz katonai vezető egyikeként ismerik. Szovjet Oroszország különben a Kaukázustól kezdve egészen a Balti tengerig mindenütt megerősíti védelmi övezetét. Állítólag Irán északi [illegible]

A német katona értéke

A zürichi Weltwoche a balkáni hadjárattal kapcsolatban érdekes cikkben foglalkozik a német katona értékével.

Igazságtalan volna, ha List tábornagy hadseregének katonai teljesítményeit csupán technikai előnyével magyaráznánk — írja a lap.

A modern német katona mozgékonyabb, leleményesebb, kezdeményezőbb, mint a világháború német katonája. Olyan emberek, mint List tábornagy, akik nagy befolyást gyakoroltak a német katonák kiképzésére, keresztülvitték, hogy a császári csapatok merev módszereit nem vették át a Harmadik Birodalom hadseregébe. Igen mozgékony, öt főből álló csoportok együttműködésére építették fel a hadgyakorlatokat és ezek a csoportok az ütközetben eddig nem ismert mértékben saját belátásuk szerint cselekedhetnek.

Irak és Törökország

Német politikai körökben az a vélemény, hogy Irak határozott állásfoglalása befolyással lesz a szomszédságban lévő államok döntésére is és most már ezek is — itt elsősorban Szíriára és Törökországra gondolnak — szembehelyezkednek minden olyan törekvéssel, amely a háború kiterjesztését célozza.

Rendkívül megszűnik az a tejtvény fejtés is, amely már hónapok óta Törökország magatartását illetően napirenden volt. Az idő sürget, hangoztatják Berlinben és a kisázsiai népek is kénytelenek színt vallani, úgy, miként azt most Irak tette.

Schulenburg és Papen útja

Két német nagykövet hagyta el Berlint, hogy visszatérjen állomáshelyére. Moszkvába és Ankarába egyidőben utaztak el. Gróf Schulenburg moszkvai nagykövet visszautazása megnyugtató benyomást keltett bizonyos, az utóbbi időben külföldön keringő hírekkel szemben és cáfolata annak a feltevésnek, mintha nézeteltérések lennének Németország és a Szovjetunió között. Német részről megerősítik, hogy a finnországi nikkel igénybevételéről Németország és a Szovjetunió között tárgyalások folynak, amelyek még hosszabb időt vesznek igénybe.

Papen ankarai nagykövet csaknem kétheti németországi időzés után visszautazott Ankarába. Papen repülőgépen sietett állomáshelyére, ahol további érdekes fejlemények várhatók a német–török viszony alakulása tekintetében. Tájékozott körökben egyöntetű a vélemény, hogy ez a fejlődés minden jele szerint csak Németország szempontjából csak előnyökkel járhat.

Megbízható jó ernyőt olcsón vehet a Hejjas-harisnyaházban.

Megindul a zöldkeresztes egészségvédelmi munka a Rákóczi-városi egészségvédelmi körben

Június 2-án lesz a gyermeknap

Pénteken délután fél 6 órakor tartotta az egészségvédelmi fiókszövetség nagy érdeklődés mellett választmányi ülését a városháza kistanács termében *Kovács* Sándor pápai prelátus elnöklete alatt. A több pontból álló tárgysorozatot *Szentendrei* Mihály dr., a szövetség főtitkára ismertette s *Tóth* Ernő dr. m. kir. tisztifőorvos, a szövetség társelnöke több pontnál megvilágította a felvetődő kérdésekben a szövetség célkitűzését, valamint egészségvédelmi munka szervezetének előkészítő munkálatait, terveit.

Dr. Szekrényi Lajosné elnöklete alatt szociális nőbizottságot szerveztek, melynek tagjai tevőlegesen résztvesznek a szövetség karitatív munkájában: a cukor- és tejkiosztásnál, étkeztetési akciónál, stb. s végzik az ellenőrzés munkáját is. A munkában mint összekötő belekapcsolódik *Szabó* Ilona szociális gondozó nővér is, akit a belügyminisztérium rendelt Kecskemétre, hogy a nép- és családvédelmi alap munkásságánál a szociális adatgyüjtést és irányítást végezze el.

A szövetség mint a Stefánia Szövetség utódja, megrendezi pünkösd másnapján, június 2-án, évtizedek óta hagyományos gyermeknapot urnagyüjtéssel, melynek előkészületeit és irányítását *Merétey* Sándor dr., a szövetség alelnöke vállalta. Kimondotta a szövetség a bölcsöde megnagyobbítását s az ehez szükséges berendezés beszerzésére az elnökségnek a felhatalmazást megadta. A bölcsődét a várostól kérik, hogy a szövetség fenntartásába adják át s a gyermeknapi urnagyüjtés bevétele főként a bölcsőde kibővítésének céljaira fordítják.

Ismertetésre került a Rákóczi városi egészségvédelmi kör munkájának megindítása, melynek kapcsán élénk vita fejlődött ki az anya- és csecsemővédelem, mely eddig városi intézetként működött, általános egészségvédelmi munkássághoz való bekapcsolódásának módozatairól. Szabó Jenő tanácsnok ismertette a város álláspontját, mely szerint az intézetet továbbra is fenntartani óhajtja a város, de örömmel veszi, ha mintakörként megszerveznek egy általános egészségvédelmi munkakört zöldkeresztes alapon, amilyen munkát a tanyákra kívánják mielőbb kiterjeszteni. Tóth Ernő dr. tiszti főorvos utalt a nehézségekre, melyek a munka gyors és zökkenőmentes átszervezését akadályozzák, elsősorban a védőnőhiány miatt. Másrészt Kecskeméten a védelem és a gyógyító munka együttvégzése folytán az átszervezés sokkal nehezebb és nagyobb körültekintést igényel. Merétey Sándor dr. visszatekintést nyujtott a kecskeméti védelmi munkák eredetére és kifejlődésére, s annak a reményének adott kifejezést, hogy a most már két irányban ágazó *egészségvédelmi és gyógyító* munka között meg tudják teremteni azt a harmóniát, amelyből nyertes a kecskeméti gyermek és a kecskeméti népesség lesz a jobb és biztosabb egészségi viszonyok megteremtése folytán. A bekövetkezendő tárgyalások remélhetőleg biztos alapot adnak a kétágú, de mégis egy célt szolgáló munka mielőbbi meg-, illetve át-szervezéséhez.

„HANGOLÁS"

MÁNDOKY ERZSÉBET VERSESKÖTETE

Ennek az értékes, szép új verskötetnek a címe nem elég kifejező, mert nemcsak *hangolás ez a szépen zengő* könyv, hanem *valóságos és igazi kész dallam, maga a szólam, a zengzet*.

Egy teljesen egyéni, erős lelki életet élő költőnő mutatkozik be ezekben a versekben, melyek saját személyéből eredő nagy lelki elmélyedésekből származó vívódásoknak és belső tusák harcosának eredményei, mondhatnánk: egy láthatatlan belső világ küzdelmeinek versekben gyöngyszemekben való kiegyensúlyozása.

Mély lelki megértéssel olvashatja ezeket a verseket mindenki, aki maga is szokott vívódni a lelkével s aki szereti a legritkább költői erényt, az őszinteséget.

Mándoky Erzsébet érzései őszinték, mesterkéletlenek s ilyen a költészete is, sőt még a kifejezésformái is, ép ezért egész költészete közvetlen erejü és megkapó szépségü.

Képzelete talán szivárványfátylas is jadért, de csak pillanatnyilag, mert költészetének épúgy, mint egész lelki világának egyik legértékesebb tulajdonsága az egyszerű formákhoz való visszatérés és az azokban való elmélyülés.

Szereti a titokzatosat, azt, ami rejtelmes, néhol talán nem is nyitja ki egészen a titok zárait *(Elárult titkok)*, mégis vonzó és megkapó, mert a külső hatások iránt rendkívül érzékeny női lelkisége mindig megtalálja azt a megjelenési formát, mellyel legjobban közelébe lehet jutni az emberi szívnek.

Sokszor jelképes is. Önmagaról például egyszer úgy szól, mint fehér gyertyánhasábról, mely az örök lángokon igézett lélektől felgyúlad, mint a rakott máglya fellobogó tüze.

Csakugyan sok tűz is van ezekben a versekben. De lelki vergődése mégis eljattatja írójukat a megnyugvás csendes révébe.

A kötet első felében levő verseiben még folyton harcol a sorssal, küzd a nagy „hajsívóval" a szűkmarkú élettel s tudja, mi a keserű pohár, de azért tel felesillan szíve sóhajában egy-egy szelíd mosoly.

Az élet mindennapi küzdelmeiben aranysziget számára egy-egy őszi vasárnap verőfényszürete. A hétköznap gondjai után szelíd lombok közt kék virágok várják, *ez az igazi élete* s ez költészetének igazi színe is. Néhol kitör egy szál pirosan égő rózsa, de csakhamar visszaszelídül a lehetetlen kékségbe, a menybolt és az apró kis virágok kékségébe, mely végül is a megbocsájtó megbékélés és a mindent átölelő szeretet fehér színpompájába olvad át. A békesség csendesen kibontja kékselyem és habfehér fátylait s elringatja a szelíd tavak ezüstfodrait.

Így a kötet végén egy sugárnyi villanás lesz dalaiból s ez a fényesség a halott öröm megnyílt sírja mellett a feltámadást hirdeti.

Így lényegülnek át ezek a versek az Isten mindenható bölcsességébe való megnyugvásba. Írójuk a sok töprengés és kétkedés holthamvain elébe omlik a megértett életnek. Fészket rak szívében a béke s ez már imába fonogatja a kezét. Aztán, mikor futni, menekülni akarna, kertjének tizenhat rózsafája elzárja az útját s ez megnyugtatja, kibékíti mindennel. Megnyugszik abban, hogy amikor suhanó szárnyon átível a nagy örökség fényes csarnokaiba, hiába mondják majd mások — *Már bevégezte*, ő tudja, hogy majd *csak akkor kezdi el*...

*

A kötet legszebb verseinek ezeket találtuk: *Rosa Centifolia, Megértett élet, Honvágy, A gólyák szállnak, Lázad a lelkem, Megérkezés, Valami mindig cseng, Hideg halál, Anyám kendői, Hogyha eljönne, Mert én tudom*.

Nincsen és *Tristia* c. kisebb versei a legkifejezőbben érzékeltetik lelki kielégítetlenségét és forrongását, máskor meg felnőtt szíve gyermeki vágyban ég s az eget befogózó gyermekkéváltan kitárul lelke mélye, elfelejti az egész *fájó nincsent* s gazdaggá lesz lelkének csengő aranyától.

Külön kell azonban szólnunk a kötetnek arról a részéről, mely *Ha lomb aranylik* címet visel. Ezek közül néhányat *(Felékesítlek, Varázslat)* oda lehet tenni *Petőfi, Vajda* János, *Tóth* Árpád vagy *Villon, Baudelaire, Rostand* legszebb szerelmi dalai mellé. A *Szerelem* utolsó két sorának szellemessége pedig irodalmi ritkaságnak mondható.

Néha a fenségest közelíti meg *(Ima)* édesanyjának pedig egy pár nagyon szép versben állított emléket.

Nyelvezete a legszebb magyar nyelv, drága magyar nyelvünk pompás zengésének dúsgazdag színáradata. Sokszor megállunk egy-egy verssoránál s szinte megdöbbenünk, milyen szép is a magyar nyelv, milyen kifejező, tisztán csengő, zengő ritmusú. Ez azért van, mert dallam és ütem nem jár nála külön utakon, — és egy egésszé formálódik minden verse. A *Híd* gyujti ezeket a szép magyar mondatokat. Íme egy: *Varázslatot hoz minden óra s beteljesült vágy-seregek várnak boldog találkozóra elveszett örömök helyett.*

„Zengő habon aranyszigetet" lát a *Hangolás* költőnője. Ott ködlenek az álmok s ezen a verreivert úton az ezüst ég fele halad...

Hasonlataiból iktassuk ide ezt az egyet: „A mosoly szépít, mint távol fények egre-csengő jegenyéken vadludas, késő őszi estén." De többi hasonlatai is ép ily szépek.

Természeti képei költőiek, de soha nem erőltetettek. Aratáskor — mint énekli — a földünk dús aranykalászba öltözik, Istennek hozsánnázva s *a nap szerelem forró csókjára aranghaján tarlópárnára velve dűl meg az áldott élet*. Legjobban mégis az őszi szelíd fényeket szereti.

A magasban égi szárnyalással gólyák szállnak s ez a kötet egyik legszebb versét váltja ki lelkéből az emberi mulandóságról s arról, ami mégis örök a természetben. A gólyák örökké szállnak, csak mi változunk itt a földi tereken.

Versformái eredetiek, változatosak. A rímeivel nem akar elkápráztatni, de a szerény szép rímek természetesen csengenek, mint egy kis hegyi patak hullámai.

Néhol érezhető *Ady* hatása, de ez természetesen csak előnyére válik. *Jobbágysoron* c. verse új hajtása azoknak az Ady-verseknek, melyek *Az Illés szekerén* c. sorozatban első ízben terelték a tiszta költészet figyelmét a földmíves szegénység sorsára.

Mándoky Erzsébet költészete — mint maga is mondja — *jóhírtmondó, opálos szivárvány*, mellyel *igét és jövendőt akart vinni a világba*. Mi úgy érezzük, vitt is.

Ha ezt a kis verskötetet átlapozza, feleletet talál *Mándoky Erzsébet* is a kötet első versében feltett kérdésre: *miért is jött*, mi élete értelme, mert megértette ő is és megérttette velünk is, hogy egy húr ő Isten hangszerén: *szépet szépen hirdetett*.

*

Az Első Kecskeméti Hírlapkiadó és Nyomda Részvénytársaság teljes mértékben elérte azt, hogy a szépnek ezt a hirdetését a legszebb nyomdai köntösben végezhesse *Mándoky* Erzsébet értékes, tartalmas, szép verskötete.

Váry István dr.

Megnyílt a Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő

Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek az eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, penziókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többe, mint odahaza. A Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Pk 9175 1941. sz. Vghsz 3265 1941 sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Ambrus Sándor dr. bpesti ügyvéd által képviselt Maurer Károly végrehajtató kérelmére és javára, valamint a nem kérelmező, de az 1908. LXI. tc. 20. szakasza értelmében csatlakozónak tekintendő összes zálogjogot szerzett végrehajtatók javára is, amennyiben követelésük ma is fennáll, a kérelmező 1000 pengő követelés és járulékai, valamint a csatlakozottak követelése erejéig, a már fizetett összegek beludásával, a budapesti közp. kir. járásbíróság 115936 1941. sz. végrehajtható kiadmányával elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől lefoglalt 1325 P becsértékű ingóságaira a kecskeméti kir. járásbíróság által a fenti szám alatt az árverés elrendeltetvén, annak a fent felsorolt foglaltatók javára végrehajtást szenvedőktől el len, nevezett végrehajtást szenvedőtnél Lajosmizsén Bene végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határidőül 1941. évi május hó 9. (kilenc) napjának délután 3 (három) óráját tűzöm ki, amikor a bíróilag lefoglalt zongorát, hordókat s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fogom adni.

Kecskemét, 1941. évi április hó 9-én.

Székely Sándor kir. bír. végrehajtó.

Katáng az út porában

Irta: Oswáth Eszter

Kertész keze nem bűvölte még kertbe,
Nincs nemesítve száz, meg száz fajtája.
Szépsége ismeretlen, észrevétlen
S ezer veszély közt él az út porába

Kerekek, paták csattognak fölötte,
Szél, vihar, orkán cibálja az ágát,
Szomjúság gyötri, szárazság kinozza
S ő egyre ontja, nyitja virágát

Mintha selyemből lenne szőve szirma,
Oly légies, törékeny gyönge kelyhe,
Kék, mint a tenger, vagy a végtelen ég,
Ha felhők fátyolával van befedve

Levéltelen, szeszélyes ágait
Kék csillagokkal szórja be virága
S hiába öli pusztító szekérhad,
Föllélegzik s az életet kiáltja

* (Utolsó verse ez a neves költőnőnek, aki több irodalmi társaságnak, köztük a Magyar Pen Klubnak is, tagja volt. Verseiből francia nyelvre is fordítottak, költészetét pedig a Scrittrici d'Ungheria c. olasz tanulmánygyüjtemény méltatta.)

RIPORT AZ UTAZÁSRÓL

A vonat reggel 8-kor indult a nyugati pályaudvarról. A kecskeméti megérkezés — déli fél 1. Háborús méreteknek is tekintélyes menetidő. Erre gondoltak a külső vágány felé baktató utasok. Mikor kimozdultunk a pályaudvar sínkáoszából, mindegyikünk felleltározta a többi utast. A katona megállapította, hogy rajtakívül két pipázó gazda, egy fiatalasszony gyerekkel, két munkásember és egy fiatal diákféle utaznak. A szabad pályára kiérve ösztönszerűleg is az órára néztek: négy perc telt el. A hátralévő ötórai utazás gondolata mintha becsapta volna az ajtót a kulvilággal. Tudomásul vettük az egymás jelenlétére utaltságot. A helyzet kicsit hajótöröttekre emlékeztetett azon a bizonyos „magányos szigeten". A nekikeseredett hangulatot a fiatalasszony törte meg. A legősibb témával, az időjárással. Néhány perc alatt lepergett ennek az örök tárgynak mindhárom felvonása. Az időjárás tegnap, ma és holnap. Ennél tovább manapság nem szabad tervezni. Utána az ablak alatt elfutó táj került szóba.

A vadvizes földek és a fázó gyümölcsfák. Itt szólalt meg először az, akit mindnyájan munkásnak néztünk. Okosan és a földhöz *értő* ember módján. Rögtön utána mintegy magyarázatképen tudósított, hogy Kisnyirbe való.

Az órabér, ami 2 éve 53 fillér volt, ma már 80. Heti 50—58 óra a munka. Az utazók agyában másodpercek alatt a nyolcvan fillérek havi összeggé tömörültek. A fiatal asszony szólt bele: „bizony abból nem könnyű családostul megélni." Ez a mondat széles és végtelenségig nyújtható beszédtéma volt. Felvonult a kenyér, zsír, vaj, szalonna színe ára, íze. Dolgok, amit minden jelenlevő pontosan tudott, de jólesik egyel többször elmondani. Mindenki panaszkodott, *de senki sem volt igazán elégedetlen.* Önkéntelenül is csatlakoztunk ahhoz a sokmillióhoz, aki itt is és Európa többi részében erről a témáról beszél.

Közben cigányok kerültek elő. Rövid muzsikálás és hosszú kalapozás. Mindenki adott 4—6—8 filléreket. Ez a gesztus gondolkozásra késztet. A mozdulat, ami volt a lajosmizsei vonalon 6 fillért dobnak a cigány kalapjába — érték. Fölényesen független a zsírszalonna árától vagy a hengerfúrás órabérétől. Különös keveréke a beidegződött úri adásérzésnek és a polgáriasodott életformának. Az utasok nagyrésze vidéki és öntudatosan annak is mondja magát. A vidéki tömegeknek ahhoz a *rétegéhez* tartozott, amely gyakori összeköttetésben áll a fővárossal, vagy a körülvevő elővárosokkal. A zsebekben öngyujtó és összehajtogatott ujság, a női táskákban köhögés elleni cukorka. A témák, időjárás és a vetés, pesti forgalom és cukorjegy. A kialakult életfilozófia hihetetlenül érett. Messze túlhaladta a kormány vagy ellenzék szidását. Útitársaim mintha egy titkos szövetkezetnek lennének tagjai akik rájöttek és megfogadták, hogy a mai időkben zúgolódásra, elégedetlenségre *nem* juthat energia. A tényeket el kell könyvelni és hozzácsapni ahhoz a számlához, amit azért fizetünk, hogy résztveszünk a „történelmi időkben". — A kenyér nem olyan, mint két éve, de sokkal rosszabb is lehetne. Tulajdonképpen minden van. Munka is. Megélni nehéz, — de lehet. A vonat Ócsa felé közeledett s az utasok beszélgettek. Nem is sejtették, hogy ebben a percben egy európai fővonalon robognak. A döcögő lajosmizsei ezekben a percekben az európai nyiltpályán „robogott". Megváltozott európai életformákat és új életfilozófiát vitt. Nincs idő zúgolódásra.

Olyan értékátszámolás folyik világrészünkön, ami minden világtörténelemben félszázszor történik.

Várjuk meg a végét. Hegesszünk a gépgyárban, vigyük sétálni a gyereket. Olvassunk ujságot, de gyogyeukrot is szopogassunk, mert a köhögés kellemetlen. Ha kisüt a májusi nap kell és szabad örülni. Ahogy az utasok örültek. Az idő múlott. Sok új felszálló. A kalauz, aki barátságos és jókaratú. Minél közelebb értünk Kecskeméthez, annál jobban nőtt az optimizmus. A munkás hétvégre jött haza családjához és mindenki megérkezik — régi ismerősként köszöntünk el.

A fiatal parasztasszony megtudott néhány dolgot Csepelről, a munkás Dunántúlról és a diákokról. Egymásról. Magyarokról, akik utaznak az európai vonaton.

Nagy Iván

HIREK

	NAP kel	NAP nyug	HOLD kel	HOLD nyug
Vasárnap	4.40	19.15	11.13	0.55
Hétfő	4.38	19.17	12.21	1.30
Kedd	4.37	19.18	13.37	2.04
Szerda	4.35	19.19	14.44	2.35
Csütörtök	4.34	19.20	16.01	3.06
Péntek	4.32	19.22	17.19	3.40
Szombat	4.31	19.23	18.37	4.18

Május 5-től május 12-ig a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Csorba János (Gáspár András-utca), Katona Zsigmond (Batthyányi-utca) és Zimay Pál (Nagykőrösi-utca).

Heti beszámoló

Vasárnap, április 27: Kétezerfőnyi közönség előtt játszott a német—magyar katonaválogatott csapat barátságos futballmérkőzést. Az eredmény 2:2 volt.

Hétfő, április 28: Csökkentették a májusi cipőbőr-keretet. — Több kinevezés történt a törvényszéken, járásbíróságon és ügyészségen. — Száznegyvenkét autó maradt forgalomban a kecskeméti gépjárműkörzet területén. — Három deciliter a májusi petróleum-adag. — A déli országrészek hatodik kecskeméti hősi halottja Marosi Sándor felesműves.

Kedd, április 29: Hazahozták Sinka Antal hősi halott tetemeit Bajáról. Ezrek részvéte mellett temették el. — Csak júnus elején jelenik meg a hivatalos Mávmenetrendkönyv. — Tíz százalékkal emelhetik a borbélyok az árakat. — A déli részek veszteségei hivatalos kimutatás szerint: Hősi halott 5 tiszt, 60 legénységi állományú, sebesült 3 tiszt 220 legénységi állományú. Eltűnt 15 fő legénységi állományú. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara vállalja a hazatért Bácska mezőgazdasági érdekeinek védelmét. — Május végén alakul meg a Baross Szövetség fiókja. — Átalányvilágítást ad a kis jövedelmű fogyasztóknak a villamosmű. — Újabb két ház összedőlt.

— **Szerda, április 30:** Új gyümölcsszedőt talált fel egy kecskeméti játékkészítő. — Rendkívüli közgyűlésen emlékezik meg a város a déli részek visszaszerzéséről. — Néhány szobakonyhás lakás cserél csak gazdát május elsején. — Ezer résztvevővel monstre gyorsíróverseny lesz Kecskeméten május 10-én és 11-én.

Csütörtök, május 1: A város közgyűlésén a közellátás kérdései, a vízkárok, a Duna—Tisza-csatorna kérdései kerültek előtérbe. Kiss Endre r. főispán megemlékezett a Széchenyi-életű gróf Teleki Pálról. — Kecskemét hetedik hősi halottja a déli részeken Kósa László földműves. Visszakaptunk egy pár gyorsvonatot és egy pár személyvonatot a fővonalon. Az új menetrend május 5-től érvényes. — Táviratilag üdvözölte a város törvényhatósága Bárdossy László miniszterelnököt és kormányát. — Halálos autóbaleset történt az Szegedi-út és a Zsimár-utca sarkán. A baleset áldozata Kaiser Kálmán szegedi ny. banktisztviselő.

Péntek, május 2: Virágesőben ezrek lelkes ünneplése közben vonultak haza a 37-es honvédek Bácskából. — Este érkeztek meg a 13-as tüzérek. — Bogovits-falu népe bejárót kér a város felé. — Bajaskeresztről indult a hősi halott Sinka Antal családja érdekében, egy nap alatt 200 pengőt gyüjtöttek össze. — Tíz—tizenöt napi elzárásra ítélt a rendőrség két erkölcsrendészeti elfogott nőt. — Május 7-ig kell bejelenteni a németektől kapott márkabankjegyeket.

Szombat, május 3: Estétől vasárnap reggelig öt katonavonat érkezik Kecskemétre. — Május 15-én ezerl át a zálogházat a takarékpénztár. — Szerdán lesz a reáliskola utolsó ballagása.

— **A ref. konventi és zsinati bizottság** a jövő héten tartja Budapesten üléseit. Kecskemétről a tanácskozásokon dr. *Hetessy* Kálmán lelkipásztor vesz részt.

— **Az Evangélikus Nőegylet** május 5-én, hétfőn délután 5 órakor az egyház tanácstermében műsoros teadélutánt rendez. A tagok cukrot vigyenek magukkal.

— **A Református Asszonykör** szerdán, május 7-én befejezi *Az Úr szolgálóleányai* című sorozatos irodalmi teadélutánjait. Előadók: dr. *Nagy* Györgyné és *Héjjas* Endréné. Kezdete fél 6 órakor. Mindenkit szívesen vár a rendezőség.

— **A Katona József Társaság** május 6-án, határozatképtelenség esetén május 13-án délután 5 óra 30 perckor tartja évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében, az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés az 1940. évről. 3. Az 1940. évi zárszámadás. 4. 1941. évi költségvetés. 5. Számvizsgáló bizottság választása. 6. Esetleges indítványok.

— **A Ifjúság** c. dallos és táncos játék kerül bemutatásra az angolkisasszonyok leánygimnáziuma és a piarista gimnázium növendékeinek részvételével május 10-én és 11-én délután háromnegyed 6 órakor a piarista gimnázium dísztermében. Az intézetek barátait lapunk útján is meghívja a rendezőség.

— **Érettségi elnökök a dunamelléki ref. egyházkerületben.** *Ravasz* László dr. ref. püspök a következő elnököket küldötte ki az érettségi vizsgálatokra: a budapesti Baár—Madas leánygimnáziumba *Hetessy* Kálmán dr., a Lónyay-utcai gimnáziumhoz *Joó* Gyula dr., a kecskeméti gimnáziumba *Göde* Lajos, a kecskeméti leánygimnáziumba *Vass* Vince dr. és a nagykőrösi gimnáziumba *Dezső* Gyula dr.

— **Szülői értekezlet** lesz a református gimnáziumban a következő beosztásban: Május 5-én, hétfőn délután I. o. 4-től háromnegyed 5 óráig, II. o. háromnegyed 5-től fél 6-ig, III. o. fél 6-tól negyed 7-ig, IV. o. negyed 7-től 7-ig. Május 6-án, kedden délután V. o. fél 5-től 5-ig, VI. o. 5-től fél 6-ig, VII. o. fél 6-tól 6-ig. A szülői értekezletre a helybeli tanulók szüleit, a vidékiek szállásadóit tisztelettel meghívja és várja az igazgatóság.

— **Anyáknapi ünnepély** lesz a református hívek számára május 11-én, vasárnap délután 6 órakor az Újkollégium dísztermében. A műsor szereplői: Hetessy Kálmán dr., Vass Vince dr., Balásfalvi Kiss Lászlóné, Héjjas Endréné, Kéri Juliska, Csaplár Ilonka, Dudás Etelka, Karácsonyi Kálmán, Haresa János dr., Szigeti Béla, Puskás Sándor, Molnár Sándor, Szomor Sándor. Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak. A műsor ára 30 fillér.

— **A reáliskola utolsó ballagása.** A megszűnt reáliskola utolsó VIII. osztályának tanulói május hó 7-én délután 5 órakor búcsúznak ünnepélyes keretek között a már megszűnő iskolától az intézet udvarán. A ballagásra a reáliskola volt igazgatóját, tanárait, tanulóit, azoknak szüleit, a Reáliskolai Diákegyesületet, a közép-, középfokú és polgári iskolákat, az egyházi és világi hatóságokat, intézményeket, egyesületeket és az érdeklődőket szeretettel meghívja az igazgatóság.

— **A Turul Szövetség** Dobó Katica B. T. vasárnap d. u. fél 4 órakor a máriavárosi barakkok mellett anyák-napját tart. Megjelenés föveghen.

— **Körzeti összejövetel** lesz a ref hívek számára május 7-én, szerdán délután fél 5 órakor a máriavárosi gyülekezeti házban.

— **Ferfikalapot is** legjobban vehet a Héjjas-harisnyaházban.

— **Hétfőn országos állat- és kirakodóvásár.** Az idei zöldvásár hétfőn és kedden lesz. Hétfőn országos kirakodó- és állatvásár, kedden pedig csak kirakodó vásár lesz. Az állatvásárra vészmentes helyről bármilyen állat felhajtható.

— **Hirdessen a Kecskeméti Lapokban!**

— A HADSEREG SZEME. A most dúló világháború egyik legérdekesebb fegyvernemét, a légi felderítőket találóan a hadsereg szemének lehetne nevezni. A légi felderítők bonyolult és sokoldalú munkáját mutatja be rendkívül érdekes, képekkel illusztrált riportban TOLNAI VILÁGLAPJA legujabb száma. Honvédeink diadalmas délvidéki bevonulásáról, a három fronton harcoló olasz katonákról és egy páncélerőd megsemmisítéséről ugyancsak képes riport számol be. A szórakoztató és kitűnő szakcikkek közül „A nemzet hárója Nápolyban", „Élet a Bácskában", „Hogyan őrizhetjük meg fiatalságunkat" című cikkek tarthatnak nagy érdeklődésre számot. A szokásos érdekes rovatok, számos kitűnő novella és cikk egészíti ki a közel száz fényképet közlő népszerű képeslapot. A Tolnai Világlapjának egy száma 20 fillérbe kerül.

— **Meghízható jó ernyőt olcsón vehet a Héjjas-harisnyaházban.**

Dr. FEKETE: A HÁZINYUL KORSZERŰ TAKARMÁNYOZÁSA. A házinyulte nyésztésnek az utóbbi időben észlelt fellendülése, különösen pedig az angórások előretörése óta a magyar nyultenyésztés irodalma számos új munkával bővült. — Ezek között örömmel kell fogadnunk, hogy dr. *Fekete Lászlónak*, az ismert szakírónak tollából újabb könyv jelent meg, amely a *házinyúl-takarmányozás* fontos kérdéseit ismerteti meg a tenyésztőkkel. A könyv egyesíti a gyakorlat tapasztalatait a tudomány vívmányaival és könnyen érthető, jól áttekinthető módon ismerteti azokat az ártalmakat, amelyek a házinyulakat a helytelen takarmányozással — úgy a hiányokkal, mint a túlzásokkal — érhetik. Táblázatok, takarmányozási összeállítások teszik még értékesebbé a könyvet. A szakszerűen megírt értékes könyvet legmelegebben ajánljuk a házinyultenyésztőknek. Ára 3 pengő a *Kisfarmer Könyvek kiadóhivatalában*, Bpest. VIII., Práter-u. 9.: kapható.

— **Fizessen elő a Kecskeméti Lapokra!**

FIZESSEN ELŐ

A *KECSKEMÉTI LAPOK*-RA!

Westend Kávéház

Budapest, Teréz körút 44.

A Britannia szállóval szemben

esténként a hírneves

Tüzes rajkók

m u z s i k á l n a k.

MOZI

Városi Mozi

Vasárnap egynegyed 3, fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor.

Csak 16 éven felülieknek!

BŰNHŐDÉS

Izgalmas amerikai dráma. Főszerepben: Dorothy Lamour és Tyrone Power. Híradó.

Vasárnap d. e. fél 11-kor

Hétfőn—kedden.

ASSZONYOK SZÁLLODÁJA

Látványos amerikai vígjáték.

Szerdán—csütörtökön.

Joan Crawford ujdonság

FELESÉGEM KARRIERJE

Látványos zenés Metro-vígjáték.

Pénteken és szombaton 4, egynegyed 7, háromnegyed 9, vasárnap 2, egynegyed 5, háromnegyed 9 órakor.

AZ ARANY HIÉNÁI

Nagyszabású amerikai lovas bravurfilm.

STAN és PAN A LEÁNYSZÖKTETŐK

Falrengető amerikai bohózat.

Fox híradó.

Vasárnap d. e. fél 11-kor

Szeleczky Zita „Az utolsó Vereczkey"

Nagysikerű magyar film

— 0 —

Otthon Mozi

Május 4—6-ig, vasárnap d. e. fél 11 órakor, d. u. 3—5—7 és 9 órakor, hétfőn és kedden egynegyed 5, fél 7 és háromnegyed 9 órakor a legújabb magyar film:

BALKEZES ANGYAL

Főszerepben: Tabódy Klári, Jávor Pál, Mály Gerő, Vaszary Piri, Makláry Zoltán. Magyar és Ufa híradók.

1941. május 7—9-ig, szerda, csütörtök, péntek egynegyed 5, fél 7 és háromnegyed 9 órakor:

EGY VISSZANYERT ÉLET

Főszerepben: Merle Oberon és John Garrick. Híradók.

Május 10—11-én szombaton délután 4, egynegyed 7 és háromnegyed 9 órakor, vasárnap d. e. fél 11, d. u. egynegyed 3, fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor:

DR. KILDARE TITKA

Főszerepben: Lew Ayres, Hellen Gilbert, Lionel Barrymore.

Ezenkívül: Stan és Pan a muzsák kedvence. Híradók.

)+(

Árpád-mozi

Május 3—5. Szombat, vasárnap és hétfő. Hétköznap fél 5, fél 7 és fél 9, vasárnap d. e. fél 11, d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Egyetlen magyar népi film, eredeti szereplőkkel, a hamisítatlan magyar ősiség és a föld himnusza:

ISTEN TENYERÉN

Irta dr. Huzly Imre, rendezte Riedl Klára, zene id. Stephanides Károly. A mi földünkön, a mi népünk és a mi muzsikánk! Csuhás Kati szerelmének édes-bús története.

Kisérőműsor: Noé bárkája, magyarul beszélő trükkfilm. Legújabb Magyar és UFA-híradók.

Keddtől csütörtökig, Május 6—8-ig két film egy műsorban! Nagysikerű magyar film! Liszt Nándor és Matolay Géza szerzeménye. Balogh Béla rendezésében:

NEM LOPTAM ÉN ÉLETEMBEN

Főszereplők: Egry Mária, Kováts Terus, Szilassy László, Ania Suli, Latabár Kálmán, Bilicsi Tivadar és Pethes Sándor.

A MŰKEDVELŐ COWBOY (A farm hőse). Főszereplő: Tom Tyler, a cowboykirály. Legújabb magyar és UFA híradók!

A tanusítvánnyal rendelkező nem őskeresztények, továbbá a jogi személyek is tartoznak — a házak kivételével — valamennyi ingatlanukat bejelenteni

Kecskemét th. város polgármesterétől
13.839—1941. VIII. A. sz.

Tárgy: A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. évi IV. tc. hatálya alá eső ingatlanok bejelentése.

HIRDETMÉNY

Fenti tárgyban 1939. évi szeptember hó 13. napján 26.467—1939. I. sz. alatt hirdetményt bocsátottam ki, amelyben felhívtam a törvény értelmében zsidónak tekintendő természetes és jogi személyeket a város területén fekvő mezőgazdasági ingatlanaik bejelentésére.

Előfordulhatott, hogy az érdekelt ingatlantulajdonosok nem tettek valamennyien eleget a bejelentési kötelezettségnek. A bejelentést elmulasztók — jóhiszeműen — esetleg azon a véleményen lehettek, hogy

a) nem tekinthetők zsidónak és a törvény földbirtokpolitikai rendelkezései alá nem esnek;

b) velük szemben a törvényben megjelölt mentesítő körülmény áll fent;

c) ingatlanuk nem minősíthető mezőgazdasági ingatlannak.

Annak a megállapítása, hogy valaki az 1939. évi IV. tc. földbirtokpolitikai rendelkezései alá esik-e, a törvényben meghatározott mentesítő körülmények vele szemben fennállanak-e és hogy az ingatlan a 8360—1939. M. E. sz. rendelet értelmében mezőgazdasági ingatlan-e — a hivatkozott rendelet 3. §-ában a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának a hatáskörébe utalt kivételtől eltekintve — a m. kir. földmüvelésügyi miniszter úr hatáskörébe tartozik.

A m. kir. földmüvelésügyi miniszter úr 93.082—1941. V. A. 2. számú leiratában foglaltak folytán felhívom mindazokat, akik maguk, vagy szüleik közül legalább egy, vagy nagyszüleik közül legalább kettő zsidó vagy zsidó volt (ide tartoznak tehát azok is, akik az 1939:IV. tc. 1. §-ának 2. és 3. bekezdése alapján tanusítványt nyertek) továbbá azokat, akik ingatlanaikat 1937. évi december 31. napja után ilyen személyektől bármely jogcímen szerezték, hogy bejelentésüket folyó évi május hó 15. napjáig a tulajdonukban levő, de bejelenteni bármi ok miatt elmulasztott összes ingatlanokra vonatkozólag — az alábbi kivételektől eltekintve — a város VIII. A. ügyosztályánál (Városháza II. em. 7. ajtó) feltétlenül tegyék meg.

Nem kell bejelenteni a város belterületén levő házakat és házas belsőségeket (kert, udvar stb.) és ipartelepeket — még ha mezőgazdasági művelés alatt állanak is — ha a tulajdonosnak, hatósági bizonyítvánnyal igazolhatólag, az ország területén csak egy ilyen ingatlana van s az ingatlan területe a 600 négyszögölet nem haladja meg. Nem kell bejelenteni továbbá a város belterületén fekvő és mezőgazdasági művelés alatt nem álló ingatlanokat sem.

Az előző bekezdésben felsorolt kivételeket leszámítva, tehát valamennyi ingatlant be kell jelenteni. Az ingatlan bejelentésekor azt a körülményt, hogy az ingatlan erdő és hogy gyár-, bánya-, ipar- vagy fürdőtelep céljára szolgál, tehát átengedési kötelezettség alá nem esik, a törvényben és a 8360—1939. M. E. sz. rendeletben megjelölt módon kell a tulajdonosnak igazolnia s részben a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának, részben a földművelésügyi minisztériumnak a hatáskörébe tartozik a határozathozatal abban a tekintetben, hogy az igazolás megfelelő-e.

A 7720—1939. M. E. sz. rendelet 66. §-ában és a 9400—1939. M. E. sz. rendeletben felsoroltak kivételével minden jogi személy (kereskedelmi társaság, alapítvány, egyesület stb.) — tehát az is, amely nem esik az 1939. évi IV. tc. rendelkezései alá, — szintén tartozik összes ingatlanát az 6. bekezdésben foglalt kivételtől eltekintve, a fenti helyen és időben bejelenteni. A bejelentéssel egyidejűleg kell benyujtani az esetleges igazoló iratokat arra nézve, hogy a bejelentőt nem lehet a bejelentett ingatlan átengedésére kötelezni. Megjegyzem, hogy a 5860—1940. M. E. sz. rendelet értelmében a jogi személyekre az iparjogosítvány tekintetében kiadott tanusítvány a törvény földbirtokpolitikai rendelkezései szempontjából nem irányadó, tehát az átengedési kötelezettség alóli mentesség igazolására nem fogadható el.

Ha az érdekeltek a bejelentési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a bejelentéshez szükséges adatokat hivatalból szereztetem be s a felmerülő költségeket a mulasztók közadók módjára hajtatom be.

Kecskemét, 1941. április hó 28.

A polgármester megbízásából:
Dr Beke, th. tanácsnok

A FÜRDŐKERT

minden nap

este 9-től 2-ig nyitva!

DZSESSZ! CIGÁNY!

FIZESSEN ELŐ

A *KECSKEMÉTI LAPOK*-RA

Felelős szerkesztő: Rácz Béla dr.

Laptulajdonos és kiadó:

Első Kecskeméti Hírlapkiadó- és Nyomda Részvénytársaság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kéttemplom köz.

Tavaszi ujdonságok

Kosztüm- és kabátanyagok, női és férfi szövetek, selymek, fehérnemű anyagok, vásznak, függönyök, szőnyegek és paplanok. **Maradékok igen olcsón!**

Árulorg. hev. helye!

FELDSTEIN és DEUTSCH

divatházában, Kéttemplom köz. Telefonszám: 176.

Iskolai ruhaanyagok.

Óriási választék! Olcsó árak!

„Aranypengős" könyvre 5% eng.

Nyomatott az Első Kecskeméti Hírlapkiadó- és Nyomda-Részvénytársaság könyvnyomdájában. — Igazgató: Főző László.